

ZAJÍMAVOST

Gorolské nářečí

Kdo se bude chtít prosmýknout po úzkých asfaltkách přes části pojmenované Tyra, Karpentná nebo Guty, může se mu stát, že zabloudí. V takové chvíli zřejmě každého potěší, když potká staršího pána s ošlehanou tvář hrálala. I když bude mít přes rameno hrábě a na sobě jenom montérky a bude zřejmě, že je místní, může být radost bloudícího turistu předčasná. Pán totiž s největší pravděpodobností spustí „po našimu“ a pokud neukáže směr rukou, bude turista zřejmě ztracen.

Místní nářečí se nazývá gorolština a míchá v sobě češtinu, polštinu, němčinu a odborníci říkají, že je možné v nářečí vystopovat ještě jiné jazyky. Gorolský dialekt, kterým se mluví na Třinecku a v okolí nedalekého Jablunkova, je natolik pozoruhodný, že problém s jeho pochopením mají nejen Češi ale i Poláci.

Gorolštinu si místní lidé hýčkají a pořádají i různé akce a festivaly věnované tradicím a zvykům, které souvisejí s životem „Gorolů“. Nejznámější je srpnová akce pojmenovaná Gorolskie Swiento, tedy svátek Gorolů. Mají dokonce i své kulinářské speciality. Mezi ty patří například různá jídla připravovaná z brambor, která se jmenují brutvaňok, stryky nebo polesniki.

Více je možné se o nářečí dozvědět na internetové adrese <http://tonik.wz.cz/index.php>

INFORMACE

Třinci a okolí se věnuje několik internetových portálů. Informace o všem, co s Třincem souvisí, je možné najít pohromadě například na webu třineckého informačního centra (<http://ictřinec.hrat.org>). Na tomto webu jsou přehledně seřazeny i některé zajímavé odkazy a tipy na výlety.

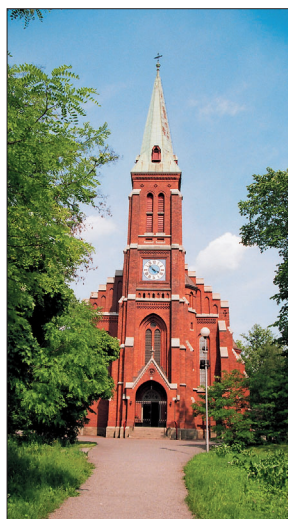
Další odkazy:
www.tesinsko.cz
<http://euroregion.info-reg.cz/>

FOTO: JOSEF ALBRECHT

Někdy v téhle době nastává jí pro Třinec zlaté časy. Železářny tady pracují od té doby prakticky nepřetržitě a dnes patří k největším firmám svého druhu v České republice.

Ve druhé polovině devatenáctého století dostalo město další impuls, když se tady stala železnice nazývaná košicko-bohumínská.

Třinec městem

Ale ještě ani v této době nebyl Třinec městem. Mezi městy byl povýšen až ve třicátých letech dvacátého století, kdy získal městská práva. Zastupitelé požádali o statut města v roce 1928 a kvůli tomu, že se

žádost protahovala, se potom obrátili přímo na prezidenta Masaryka. Od 1. ledna 1931 se tedy stal Třinec městem.

Postupně pohlcoval okolní vesnice, odkud mířili hutníci a železáři za prací. Mnohé z nich se v devadesátých letech opět osamostatnily.

Dodnes Třinec nepůsobí jako typické město. Je to spíš jakýsi účelový slepenec kolem jedné veliké továrny. Železářny díky své rozlehlosti, významu i výjimečnosti zůstanou tím hlavním, co si člověk z Třince zapamatuje. Město má sice své centrum s hlavní ulicí plnou obchodů, s několika vyhlášenými podniky a s pár místy, kde to žije kulturou, ale větší část Třince si uchovala téměř venkovský charakter.

Milovníci historie a umění se ve městě mohou vypravit do Muzea třineckých železáren, které se věnuje minulosti podniku i města, ale připravují tady také autorské expozice.

Moderní úspěchy

Ve městě se vždycky dařilo podnikání a obchodu. Nedaleký Jablunkovský průmysk, kterým kdysi vedla takzvaná německá stezka a který spojoval nejprve Slezsko s Uhrami a později Česko se Slovenskem, byl totiž zárukou, že do oblasti

bude vždy mířit dost obchodníků.

Dnes tady kromě Třineckých železáren funguje například firma Walmark, která patří mezi největší výrobce nealkoholických nápojů v České republice.

Třinec znají také odborníci z oboru lékařství. Několik let tady funguje privátní nemocnice, jejíž lékaři provádějí unikátní operace. Známe jsou například jejich projekty, kdy pořádají videokonference nebo operace, na nichž díky přímému audiovizuálnímu přenosu spolupracují odborníci z několika zemí.

Známy je také třinecký hokejový klub, který pravidelně boduje v české hokejové extralize. Jeho odchovanec Patrik Eliáš patří mezi hvězdy NHL a mnozí z téměř čtyřiceti tisíc obyvatel Třince jej považují skoro za svého. Při loňském festivalu Noc plná hvězd, kam přijíždí na dvacet tisíc fanoušků rockové hudby, se objevila informace, že na akci přijel právě Patrik Eliáš. Spousta lidí stála tehdy frontu na jeho podpis. Mnohým z nich potom ani nevadilo, že to byl někdo zcela jiný – ostravský horolezec, který je mu opravdu hodně podobný a jehož si spletli i někteří bývalí Eliášovi spoluhráči.